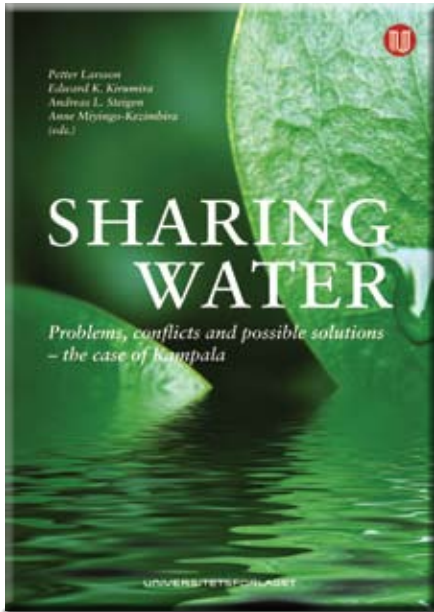

BOKANMELDELSER

Arne Tollan

Sharing waters

Larsson, P., Kirumira, E.K., Steigen, A.L. and Miyingo-Kezimbira, A. (eds.) 231 s., Universitetsforlaget, 2009

Denne boka dreier seg ikke, som tittelen kunne antyde, om fordelingsproblemer i internasjonale vassdrag. Den er derimot en studie over vannsituasjonen i Ugandas hovedstad, Kampala. Uganda har en raskt økende befolkning, og Kampala har ca. 2 mill. innbyggere. Boka tar sikte på å vise hvordan naturgitte og samfunnsrelaterte forhold til sammen for-

klarer hvordan vannproblemene i byen har oppstått og hvordan forslag til løsninger kan finnes.

Boka er et resultat av forskningssamarbeid mellom Universitetet i Bergen og Makerere University i Kampala, og redaktørene og mange av medforfatterne er knyttet til disse universitetene. Arbeidet er finansiert av bl.a. Norges forskningsråd og Norad.

Blant de mange interessante forholdene som belyses, og som har paralleller i mange av utviklingslandenes storbyer, nevnes:

Historisk-politisk utvikling. Det er uklare ansvarsgrenser mellom lokale og sentrale myndigheter, og utilstrekkelig kontroll og reaksjonsformer med hensyn til overtredelse av lover og forskrifter.

Lokal hydrologi og topografi. Pga. tilstrekkelig nedbør og dessuten nærhet til Victoriasjøen har regionen ikke mangel på vann. Et hyppig problem er derimot oversvømmelse i lavtliggende våtmarksområder. Drenering av disse bedrer flomproblemene, men ferner også en naturlig mekanisme for å minske næringstilførsel og vannforurensning. Fornuftig byplanlegging hemmes av en lite sosial fordeling av byggegrunn.

Bruk av vann, med vekt på vannforsyning og avløp. Vannforsyningen er generelt dyr og komplisert, og utføres med

en blanding av offentlig, privat, kommersiell og frivillig/veldedig innsats. Råvannskvaliteten er til dels dårlig som følge av manglende sanitærtjenester.

Vannrelaterte helseproblemer knyttes til mangelfull håndtering av både kloakk og fast avfall. Malaria, diaré og kole-rautbrudd er blant de alvorligste helseproblemene.

Et interessant naturfaglig fenomen er variasjonene i forekomsten av vannhyasinth i regionen, spesielt langs strendene i Victoriasjøen. Denne brysomme planten økte kraftig frem til 1995. Da introduserte man snutebiller for å bekjempe vannhyasintjen, og den forsvant nesten fullstendig i 1999. Men en alternativ for-

klaring kan være at kraftig nedbør og skydannelse i 1997-98 reduserte innstrålingen til under vannhyasintjenens behov for lys.

Det er ikke først og fremst naturgitte begrensninger eller manglende teknologi som har skapt Kampalas vannproblemer. Forfatterne finner at løsningene må ligge på det politiske plan i en mer rettferdig maktfordeling, som kan minske konkurransen om arealer og andre ressurser, og dermed konfliktpotensialet.

Boken anbefales særlig for norske eksperter og bistandsarbeidere med oppgaver innen storbyenes vannforvaltning i utviklingslandene.